

**Μαγικός ρεαλισμός
και η θετική του
επίδραση στην
ψυχολογία του
παιδιού μέσω των
κόμικ**

Μάθημα: Λογοτεχνία

Υπεύθυνη καθηγήτρια: κα
Μ.Κωπούλα

Επιμέλεια: Παπαστεργίου Σοφία
Παρινέλλη Νεφέλη
Πετσετάκης Μενέλαος

Πρότυπο Γενικό Λύκειο Αναβρύτων
Σχολικό έτος: 2020-21

Μαγικός⁺ ρεαλισμός

Ο όρος «μαγικός ρεαλισμός» προέρχεται από τις εικαστικές τέχνες και πιο συγκεκριμένα από τη ζωγραφική. Τον επινόησε το 1925 ο Γερμανός τεχνοκριτικός Franz Roh, στην προσπάθειά του να χαρακτηρίσει την τάση ορισμένων Γερμανών εξπρεσιονιστών ζωγράφων, οι οποίοι παρουσίαζαν την πραγματικότητα με υπερβολική ακρίβεια και ταυτόχρονα με μια επιθετικότητα και μια ωμότητα, που οδηγούσε στην παραμόρφωση.



Σαλβαδόρ Νταλί "Η Εμμονή της Μνήμης"

+

•

○


Μαγικός ρεαλισμός

Συγκεκριμένα, λέγοντας «μαγικός ρεαλισμός» στη λογοτεχνία, και κυρίως στην πεζογραφία, εννοούμε ένα μείγμα φαντασιακών στοιχείων από τη μια πλευρά, και ρεαλισμού από την άλλη. Μ' άλλα λόγια, στα πεζογραφικά έργα του μαγικού ρεαλισμού, υπάρχουν άφθονα μη ρεαλιστικά στοιχεία, τα οποία προβάλλονται πάνω σ' ένα ρεαλιστικό φόντο.

Δεν είναι μια λογοτεχνική έκφραση μαγική. Ο σκοπός του είναι περισσότερο να εκφράσει τα συναισθήματα παρά να τα προκαλέσει και, πάνω απ' όλα, είναι μία στάση απέναντι στην πραγματικότητα

Ο μαγικός ρεαλισμός κυριαρχεί και στο λογοτεχνικό είδος των κόμικ





Και να που...οι ήρωες
αντιλαμβάνονται τη μαγική
τους διάσταση ως πραγματική
Η μαγεία ΠΟΤΕ δεν εξηγείται
Τα γεγονότα είναι απίθανα
(φανταστική συνυποδήλωση)

ΟΙ ΗΡΩΕΣ λειτουργούν α. με
το συνειδητό (έχουν επίγνωση
των όσων κάνουν), β. το
ασυνείδητο (δεν έχουν
συναίσθηση των πράξεών
τους) και γ. το υποσυνείδητο
(τα δεδομένα βρίσκονται εκεί
αλλά δεν φτάνουν στο σημείο
να γίνουν συνειδητά).

Σαφάρι με το ζόρι

Για την εργασία μας
επιλέξαμε το κόμικ
<<Σαφάρι με το ζόρι>>
του Κάρλ Μπάρκς(1966)

Στην ιστορία Σαφάρι με το Ζόρι κάνει την τρίτη και τελευταία εμφάνιση του στο έργο του Καρλ Μπαρκς ο αδίστακτος Σκληρόκαρδος Χρυσοκούκης, ένας χαρακτήρας που ο ίδιος ο Παπιάνθρωπος είχε επινοήσει, για τις ανάγκες της ιστορίας του Το Δεύτερο Πιο Πλούσιο Παπί του Κόσμου. Πιο αδίστακτος παρά ποτέ ο Κροίσος από τη Νότια Αφρική φτάνει στα άκρα για να εμποδίσει τον θείο Σκρουτζ να παρει μέρος στον πλειστηριασμό για την αγορά ενός ορυχείου. Καθοριστική για την αίσια έκβαση της περιπέτειας είναι η συμβολή του Χιούη, του Λιούη και του Ντιούη, οι οποίοι χρησιμοποιούν σφυρίχτρες που μιμούνται τις φωνές των ζώων .



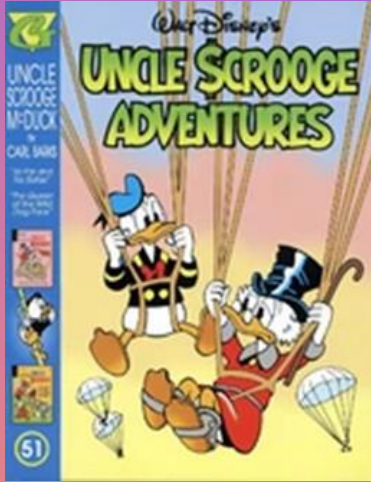
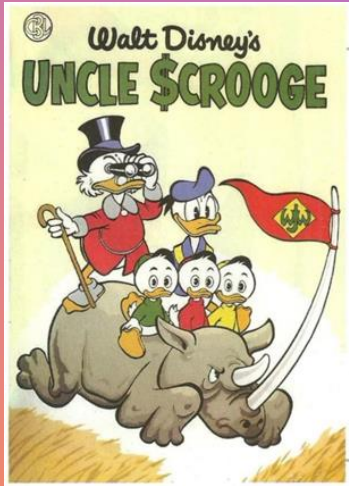
Σαφάρι με το ζόρι

Στοιχεία μαγικού ρεαλισμού

- Σφυρίχτρα που μιμείται φωνές των ζώων και μπορεί να τα ελέγξει
- Χρυσά νομίσματα αντί για σφαίρες
- Η άμεση μεταφορά ενός χαρακτήρα από τη μία κατάσταση στην άλλη



Ψυχισμός των κόμικ



Παράδειγμα: Φανταστείτε τους Χιούι Λιούι και Ντιούι να παγιδεύουν και να εξευτελίζουν τον πατέρα τους ή τη μητέρα τους. Θεωρείται πλήρως αντιπαιδαγωγικό, ενώ τώρα είναι κατά κάποιον τρόπο επιτρεπτό όταν το κάνουν στον Ντόναλντ που είναι ένας εκκεντρικός θείος. Αν η Λιμνούπολη ήταν μια απόλυτα ρεαλιστική πόλη και παρουσιάζονταν τόσο διαταραγμένες οι συγγενικές σχέσεις (που θα αφορούσαν όχι οποιουσδήποτε συγγενείς, αλλά γονείς), θα υπήρχαν αντιδράσεις αλλά και τα παιδιά θα ταυτίζονταν με αυτή τη συμπεριφορά και ίσως να την υιοθετούσαν.

- Ένα συνηθισμένο φαινόμενο των κόμικ της Ντίσνεϊ είναι η εσκεμμένη απουσία γονιού.
- Στόχος των κόμικ είναι να απευθύνονται σε όλους τους ανθρώπους και να μην νιώθει κανένας ότι υστερεί.
- Αφήνει περιθώρια για λάθη, φάρσες εχθρικά συναισθήματα προς τους κηδεμόνες, κάτι που στους γονείς δεν θα ήταν εφικτό και θα θεωρούνταν αντιπαιδαγωγικό.

+

○

Ψυχισμός⁺ των κόμικ

- Στη Λιμνούπολη τα παιδιά μπορούν να είναι πιο έξυπνα απ' τους κηδεμόνες τους, για παράδειγμα στην ιστορία μας, ο Χιούι ο Λιούι και ο Ντιούι σώζουν τον Ντόναλντ και τον θείο Σκρουτζ από τα άγρια θηρία, τους εξουσιάζουν ή συγκρούονται μ' αυτούς χωρίς να δημιουργούνται στις παιδικές ψυχές περίεργα συναισθήματα.
- Οι μικροί αναγνώστες θα μπορούσαν να ταυτιστούν με τα παιδιά που είναι πιο ικανά απ' τους μεγάλους, χωρίς όμως να επεκτείνουν αυτή τη σκέψη και στην πραγματική τους ζωή, λόγω του φανταστικού και μαγικού περιεχομένου, άρα χωρίς να χάνουν κάθε ιδέα για τους δικούς τους γονείς.



Ψυχισμός των κόμικ

➤ Με τη δημιουργική ελευθερία ήθελαν να αποφύγουν το διδακτισμό. Οι ήρωες είναι φιλάργυροι ή τεμπέληδες, ή παμπόνηροι, χωρίς κανέναν γονιό να τους κρίνει και να τους κουνάει το δάχτυλο. Και παρόλα τα μειονεκτήματα του χαρακτήρα τους, μάς είναι συμπαθητικοί.

➤ Μας γίνονται συμπαθείς καθώς στο τέλος αντιλαμβάνονται τα λάθη τους και μετανοούν, καταφέρνουν να λύσουν οι ίδιοι τα προβλήματά τους χωρίς κακία και μίσος και δεν προβάλλονται προσωπικές διακρίσεις. Ακόμα και όταν συγκρούονται οι αγαπημένοι μας χαρακτήρες μεταξύ τους, δεν τους κυριεύει το μίσος και η αγάπη προς τον άλλον δεν παύει να υπάρχει και να εκδηλώνεται.



Ψυχισμός των κόμικ

- Αφήνοντας έξω τους γονείς, αναιρείται αυτόματα η οριοθέτηση των παιδιών, οι τιμωρίες και ο ρεαλισμός. Οι ιστορίες δεν έχουν ως βασικό γνώμονα τον διδακτισμό. Παρόλα αυτά, προβάλλουν την ανθρωπιστική, πραγματική και ίσως αισιόδοξη πλευρά των ανθρώπων με τις αρετές τους αλλά και με τα μειονεκτήματά τους, συμπεριφορές που ριζώνουν στο υποσυνείδητο των παιδιών. Οι δημιουργοί της Ντίσνεϊ κατάφεραν να φτιάξουν έναν υπέροχο πλανήτη που είναι ταυτόχρονα και απόλυτα ρεαλιστικός αλλά και απόλυτα φανταστικός.



+

○

●

Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Πρέπει πάντα να κυνηγάμε τις ευκαιρίες που μας δίνονται (ο Σκρουτζ όταν έμαθε για το ορυχείο, χωρίς δεύτερη σκέψη θέλησε να το διεκδικήσει)

Οργανωτικότητα και γρήγορη λήψη αποφάσεων (άμεση ανταπόκριση και οργάνωση για το ταξίδι στην Αφρική)



Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Οι κακές πράξεις τιμωρούνται (Το αεροπλάνο του Χρυσοκαρδου πέφτει μετά τον βομβαρδισμό)



Αγάπη για την φύση/
για εξερεύνηση
(μικροί εξερευνητές =
πρόσκοποι)



Το καλό ανταμείβεται (ο Σκρουτζ ανταμείβει τα εγγόνια για τις πράξεις τους)



Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Το μυστικό της επιτυχίας είναι η εξάσκηση (προπόνηση) (τα ανίψια προπονούνται για να νικήσουν τα μετάλλια στον διαγωνισμό)



Πότε δεν τα παρατάμε - Ακολουθούμε στόχους (Σκρουτζ στην προσπάθεια αγοράς του ορυχείου)



Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Υπάρχει σωτηρία εκεί που δεν το περιμένουμε ακόμα και όταν φαίνεται ότι είμαστε καταδικασμένοι (εγγόνια σε πολλές περιπτώσεις, όπως όταν έσωσαν τον Σκρουτζ από τον κροκόδειλο)



Βιβλία κρύβουν αλήθειες και χρήσιμες πληροφορίες (βιβλίο των εξερευνητών)



Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Τα λεφτά δεν πρέπει να τα ξοδεύουμε σε ασήμαντα πράγματα αλλά μόνο όταν κάτι είναι απαραίτητο ή θα αποδώσει (ορυχείο που θα του προσφέρει επιπλέον χρήματα/ αμάξι για μεταφορά κλπ)



Τα λεφτά δεν φέρνουν την ευτυχία /δεν είναι το παν (ο Σκρουτζ ζει με το άγχος πως μπορεί να τον σκοτώσουν και η ζωή με άγχος δεν είναι ευτυχισμένη ζωή)



Ηθικά διδάγματα για τα παιδιά από την ιστορία

Τα παιδιά δεν είναι βάρος αλλά δυναμική & χρήσιμη παρουσία. Υπάρχουν περιπτώσεις που σκέφτονται πιο λογικά από τους ενήλικες- δεν πρέπει να τα υποτιμάμε (εγγόνια σε πολλές περιπτώσεις κυρίως σε αυτήν με τον κροκόδειλο)



Πνεύμα
αλληλοβοήθειας.
(Ανίψια σώνουν τον
θείο Σκρουτζ)



Συμπεράσματα

Τα κόμικ έχουν μεγάλη επίδραση στην ψυχολογία του παιδιού καθώς κρύβονται μέσα του πολλά μηνύματα τα οποία επηρεάζουν το παιδί και του δημιουργούν έντονους προβληματισμούς. Μέσα από την περιπέτεια του θείου Σκρουτζ, το παιδί έρχεται σε επαφή με τη φύση καθώς και με τα προβλήματα ενός μεγάλου επιχειρηματία. Ο κωμικός τρόπος που εκτυλίσσεται η ιστορία δημιουργεί μία πιο ευχάριστη ατμόσφαιρα και κάνει την ανάγνωση πιο προσιτή και τα μηνύματα που εμπεριέχονται πιο δυνατά και πιο κατανοητά.

- Παραδείγματα της επίδρασης είναι:
- Οικειότητα με άτομα που νοιαζόμαστε και αγαπάμε
 - Γενναιοδωρία
 - Εξάσκηση και σκληρή δουλειά για την επιτυχία
 - Αγάπη για τη φύση και τα μυστικά της
 - Επιμονή και πείσμα



Πηγές

- <https://www.lifo.gr/lifoland/mikropragmata/poy-pigan-oi-goneis-ton-ntak>
- http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4716/Lexiko-Logotechnikon-Oron_Gymnasiou-Lykeiou_html-apli/index11.htm
- https://komix.fandom.com/el/wiki/%CE%99%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1:%CE%A3%CE%B1%CF%86%CE%AC%CF%81%CE%B9_%CE%BC%CE%B5_%CF%84%CE%BF_%CE%96%CF%8C%CF%81%CE%B9
- <https://www.google.com/search?q=%CE%BA%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BE+%CE%BCE%CE%B1%CF%84%CE%B6%CE%B9%CE%BA%CE%B1+%CE%BD%CF%84%CE%B5+%CF%83%CF%80%CE%B5%CE%>
- Η μεγάλη βιβλιοθήκη Disney: Σαφάρι με το ζόρι



+
•
○

**Ευχαριστούμε
για την
προσοχή σας!**

